

ju.remissvar@regeringskansliet.se

cc. ju.L2@regeringskansliet.se

Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36)

Pensionsmyndigheten instämmer i utredningens förslag och slutsatser. Vi lämnar följande kommentarer.

Ställföreträdarens uppdrag

Pensionsmyndigheten välkomnar utredningens förslag att det för uppdragen för gode män och förvaltare ska användas begreppen *ekonomiska och personliga angelägenheter*. Sådana beteckningar skulle underlätta för oss att i vår handläggning bedöma vart beslutsmeddelanden ska sändas och utbetalningar göras.

Ställföreträdarregister

Under 2012 och 2013 bedrev Pensionsmyndigheten en förstudie kring behovet av ett nationellt ställföreträdarregister. I förstudien samverkade vi med övriga berörda myndigheter och aktörer samt med E-delegationen.

I förstudien pekade vi bland annat på brister i hanteringen av beslut om ställföreträdare genom att det är en manuell hantering av ställföreträdarbesluten samt att de inte sprids i tid och i tillräcklig omfattning till berörda myndigheter och andra intressenter. Detta medför risk för att kommuniceringar, beslut och utbetalningar skickas till fel personer, vilket kan innebära en rättsförlust för den enskilde. Dessa risker berör, för Pensionsmyndighetens räkning, särskilt barn som mist en eller båda sina föräldrar och för vilka ansvaret i såväl uppdrag som omfattning kan ha förflyttats från vårdnadshavaren vidare mellan olika typer av ställföreträdare.

Pensionsmyndigheten menar att behovet av ett nationellt ställföreträdarregister med en tillräcklig informationsbredd är fortsatt stort. Vi instämmer därför i betänkandets förslag i den delen.

Pensionsmyndigheten delar vidare utredningens bedömning att det är angeläget att myndigheter och andra aktörer tar fram anpassade digitala tjänster för gode män och förvaltare så att de kan använda digital teknik när de utför ärenden för sina huvudmäns räkning. En förutsättning för att kunna gå vidare och utveckla sådana anpassade tjänster är dock att ett nationellt ställföreträdarregister kommer på plats: det är inte möjligt för ställföreträdare att utnyttja Pensionsmyndighetens digitala tjänster i dag eftersom vi inte kan säkerställa ställföreträdarskapet digitalt.

Även ur ett administrativt perspektiv vore registret betydelsefullt. I synnerhet gällande förmånen bostadstillägg företräds pensionärer relativt ofta av god man eller förvaltare. Förutsättningarna för en effektiv och delvis automatiserad handläggning ökar markant

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten

Box 38190

100 64 Stockholm

Telefon

0771-771 771

E-post

registrator@pensionsmyndigheten.se

Org.nr

202100-6255

2021-09-30

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2021-258

om en ansökan eller ändringsanmälan kan göras digitalt. Ett nationellt ställföreträdarregister skulle ge goda förutsättningar för att uppnå detta.

Avancerade eller kvalificerade elektroniska underskrifter för framtidsfullmakter

Kvalificerade elektroniska underskrifter är, enligt den kännedom vi har, ännu inte ett alternativ för svenska myndigheter generellt eftersom de inte erbjuds på marknaden.

Pensionssparare kan genom att använda BankID signera tjänster hos Pensionsmyndigheten. Utformningen av de signeringstjänster vi använder oss av för självbetjäningstjänster via webb och mobil innebär dock att underskriften inte fullt ut tillgodoser alla de villkor som gäller enligt Artikel 26 i eIDAS-förordningen. Av det skälet genereras endast så kallade enkla elektroniska underskrifter. Vi bedömer därför att vi behöver genomföra viss it-utveckling innan vi kan börja hantera avancerade elektroniska underskrifter.

Kravet på elektroniska underskrifter i 111 kap. 5 § första stycket och 111 kap. 6 § andra stycket socialförsäkringsbalken innebär för övrigt inte något krav på att underskriften behöver vara avancerad (eller kvalificerad). Lagrummets hänvisning gäller definitioner av de tre typer av elektroniska underskrifter som förordningen reglerar och framhåller ingen särskild av de tre typerna. Det räcker alltså om den uppfyller kraven på ("enkel") elektronisk underskrift i eIDAS-förordningen: *"Uppgifter i elektronisk form som är fogade till eller logiskt knutna till andra uppgifter i elektronisk form och som används av undertecknaren för att skriva under"*.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Daniel Barr efter föredragning av juristen Jonas Aronson. I beredningen av ärendet har även juristen Staffan Agelii, verksamhetsutvecklaren Per Henriksson, pensionssamordnaren Sara Nyberg-Haugbak och produktspecialisten Ann-Charlotte Rolfsman deltagit. I den slutliga handläggningen deltog avdelningscheferna Lena Aronsson, Bengt Blomberg, Erik Fransson, Carl-Magnus Löfström, Kajsa Möller, Magnus Rodin och Ole Settergren.

Daniel Barr

Jonas Aronson